

Fylkesmannen i Trøndelag
Trööndelagen fylhkenålma

Forvaltningsplan for Almdalen- Ekorndalen naturreservat i Namsos og Overhalla kommune

2018-2028

Rapport

4 – 2018

TITTEL Forvaltningsplan for Almdalen-Ekorndalen naturreservat i Namsos og Overhalla kommune 2018 - 2028	DATO 2.1.2018
SAKSBEHANDLER Marie Uhlen Maurset	ANT. SIDER 24
AVDELING/ENHET Miljøvernavdelinga	ANSV. SIGN. Bjørnar Wiseth
EKSTRAKT Forvaltningsplanen beskriver mål, utfordringer og planlagte tiltak i Almdalen - Ekorndalen naturreservat. Planen beskriver også retningslinjer for ulike brukere av området. Almdalen – Ekorndalen naturreservat inneholder kystgranskog, gammel barksog og rik edellauvskog. I Almdalen finnes et av Norges rikeste <i>lungeneversamfunn</i> på gran som er kjent. Intensjonen er at forvaltningsplanen skal bidra til å bevare og videreutvikle verneverdiene i området.	

STIKKORD

Naturreservat
Kystgranskog
Namsos
Overhalla

Innhold

Forord	4
1 Innledning	5
1.1 Verneformål	5
1.2 Områdebeskrivelse.....	5
1.2.1 Vegetasjon.....	6
1.2.2 Geologi	7
2 Naturmangfoldloven	8
3 Historikk	8
3.1 Verneprosess.....	8
3.2 Brukshistorie.....	8
4 Dagens status	8
4.1 Kunnskapsstatus.....	9
4.2 Verneverdier.....	9
4.2.1 Arter	10
4.2.2 Kjerneområder	11
4.3 Bruk av området.....	12
5 Forvaltning av Almdalen-Ekorndalen naturreservat	13
5.1 Trusler mot verneverdiene.....	13
5.2 Forvaltningsutfordringer	13
5.3 Oppsyn og tiltak.....	14
5.3.1 Tiltak	16
5.3.1 Skjøtsel	16
5.4 Retningslinjer for brukerinteresser	16
5.4.1 Reindrift.....	17
5.4.2 Landbruk.....	18
5.4.3 Jakt og fiske	19
5.4.4 Friluftsliv	20
5.4.5 Fjellstyrehytte ved Holmtjønna.....	21
5.4.6 Redning og øvelser	21
6 Oppsyn og administrasjon	21
6.1 Dispensasjonssøknader	22
6.1.2 Retningslinjer for dispensasjonssøknader	22
7 Kilder	24
Vedlegg 1. Verneforskrift	25
Vedlegg 2. Artsmangfold.....	25

Vedlegg 3. Beskrivelse av kjerneområdene i Almdalen-Ekorndalen naturreservat	31
Vedlegg 4. Miljørettslige prinsipper ved saksbehandling	37
Vedlegg 5. Bruk av naturmangfoldloven §§ 8-12.....	38
Vedlegg 6. Vernekart for Almdalen-Ekorndalen naturreservat	39
Vedlegg 7. Forslag til bevaringsmål med tilstandsvariabler	40

Forkortelser:

SNO – Statens naturoppsyn

Nml - Naturmangfoldloven

Forord

Almdalen naturreservat ble opprettet i 1992 men utvidet til Almdalen-Ekorndalen naturreservat i 2011. Naturreservatet ble deretter utvidet i sørvest i 2017. Arbeidet med forvaltningsplanen for Almdalen-Ekorndalen naturreservat startet med et oppstartsmøte i Overhalla 12.12.2012, samt et oppfølgingsmøte i Namsos 21.04.16 da planarbeidet ble tatt opp igjen. Forvaltningsplanen er utarbeidet av Fylkesmannen i Trøndelag.

Formålet med opprettelsen av Almdalen-Ekorndalen naturreservat er å bevare et lite påvirket skogområde med gammel naturskog. Forvaltningsplanen skal være et hjelpemiddel for å opprettholde verneformålet og fremme verneverdiene i naturreservatet.

Forvaltningsplanen er utarbeidet innenfor verneforskriftens rammer, og skal gi brukere av området forutsigbarhet. Forvaltningsplanen skal videre fungere som veiledning for forvaltningsmyndigheten og beskrive saksbehandlingsrutiner. Forvaltningsplanen er ikke et juridisk bindende dokument, men skal avklare forholdet til verne- og brukerinteresser.

Forvaltningsplanen skal revideres hvert 10. år, men kan revideres tidligere ved behov.

Forsidefoto av Eldar Ryan. Ekorndalselva.

1 Innledning

1.1 Verneformål

Verneformålet til Almdalen-Ekorndalen naturreservat (ifølge § 1, vedlegg 1)

Formålet med naturreservatet er å verne et lite påvirket skogområde med gammel naturskog som inneholder truet og nær truet natur. Med sin variasjon i form av naturtyper, økosystemer, arter og naturlige økologiske prosesser har området særlig betydning for naturmangfold.

Området har intakte daler, med stort areal, svært stor økologisk variasjon, med mange skogtyper fra sørboreal til lavalpin sone, herunder både lauvskoger og barskoger, flommarkskog og mye rike vegetasjonstyper. Klimaet er fuktig, noe som gir meget særegne og spesielle regnskog-miljø. Området har et svært rikt og særegent artsmangfold, med bl.a svært rike *lobarionsamfunn*. Her fins et betydelig område med boreal regnskog, og en lite påvirket dal som strekker seg fra sjøen og opp mot fjellet.

Med verdifulle forekomster av boreal regnskog representerer området en bestemt type natur med særskilt naturvitenskapelig verdi.

Formålet omfatter også bevaring av det samiske naturgrunnet.

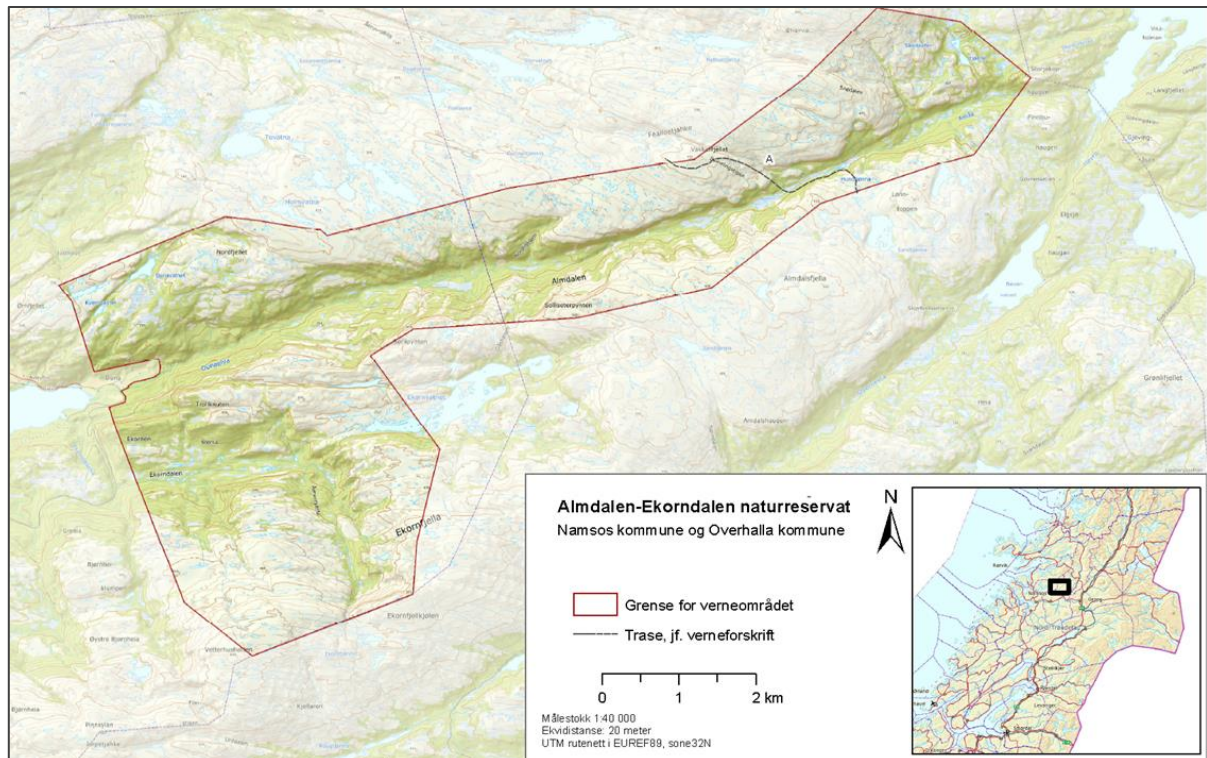
Almdalen-Ekorndalen naturreservat ble vernet ved kongelig resolusjon 16. desember 2011, i medhold av naturmangfoldloven. Formålet med vernet er å bevare et lite påvirket skogsområde med truet og nær truet natur.

1.2 Områdebeskrivelse

Almdalen-Ekorndalen naturreservat ligger nord i Namsos og Overhalla kommuner, på grensen til Høylandet kommune. Området dekker et areal på 33 143 dekar og berører gnr./bnr. 4/1 og 67/1 i Namsos kommune, og gnr./bnr. 88/1 i Overhalla kommune. Miljødirektoratet er grunneier for gnr./bnr. 4/1, mens gnr./bnr. 67/1 og 88/1 ligger på Alm- og Ekorndal statsallmenning, der Statskog SF grunneier. Fylkesmannen i Trøndelag har forvaltningsansvaret for naturreservatet.

Tekniske inngrep og noen spor etter mennesker

- Veg/sti gjennom Almdalen.
- To setervoller i Almdalen; Almdalssetra på grensen mellom Namsos og Overhalla og Melhusseter lenger øst.
- Elveforbygging (tiltak for å hindre nye utgravninger av Dunaelva som kan skade innmarka og veien/stien).
- Noen små hogstflater av nyere dato, samt noe eldre plantet kulturskog.
- Båter i Ekornvatnet.

Figur 1. Almdalen-Ekorndalen naturreservat i Namsos og Overhalla kommuner.

1.2.1 Vegetasjon

Almdalen-Ekorndalen er et variert naturskogsområde som inneholder både kystgranskog (boreal regnskog), gammel barskog og rik edelløvskog (Miljødirektoratet 2015). Området strekker seg fra kysten til snaufjellet, der klimatiske- og biologiske gradienter gir området en stor variasjon av naturtyper og arter.

Almdalen er en dal med stor økologisk variasjon og mange skogstyper representert. Her finnes et av Norges største og mest varierte områder med boreal regnskog, bestående av både lauv-, bar- og blandingskog. I dalbunnen finnes mye kompakt granskog. Granskogen trekker seg oppover langs dalsidene, der den sørvendte dalsiden er preget av rike skogstyper, mens den nordvendte dalsiden er fattigere. Granskogen inneholder et svært rikt mangfold av lav. Antakelig er dette det rikeste *lungeneversamfunnet* som er kjent på gran i Norge. Det finnes innslag av gamle løvtrær i granskogen, deriblant en god del gammel gråor langs Dunaelva. Almdalen fremstår som en særegen og dramatisk villmarksdal med rik og variert naturskog (Hofton og Reiso 2006).

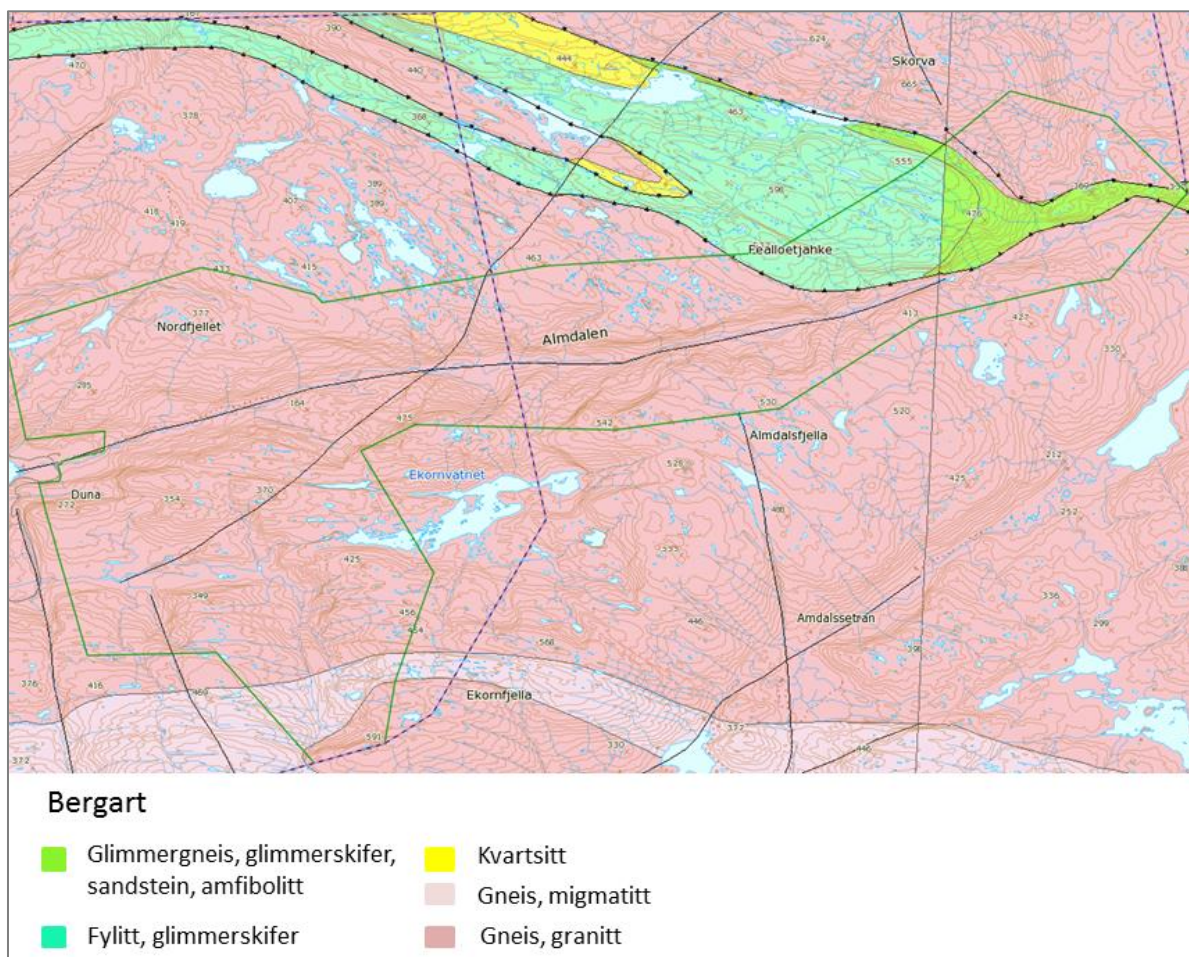
Ekorndalen er dominert av fattigere skogstyper av gran og furu, med innslag av bjørk og rogn. Det finnes også en god del gamle løvtrær i dette området. Skogen på sørsiden av dalen er fuktig, med et rikt innslag av kravfulle lavararter tilknyttet løvtrærne (Hofton 2006).

Lungeneversamfunn

Også kalt *lobarionsamfunn*. En gruppe kravstore bladlaver som er avhengig av høy luftfuktighet og skoglig kontinuitet (lang tid uten hogst). Typiske lobarion-arter er blant annet lungenever, skrubbenever, vregelav og gullprikklav (Klepsland 2015).

1.2.2 Geologi

Det meste av berggrunnen i Almdalen-Ekorndalen er relativt fattig, dominert av gneis, granitt og migmatitt. Berggrunnen i den innerste delen av Almdalen er noe rikere, der en finner innslag av glimmerskifer, sandstein, amfibolitt og fyllitt (ngu 2015). Det finnes en del løsmasser i dalbunnen, både elveavsetninger og marine avsetninger. Det finnes rester etter flate terrasser av grus og leire på 100-120 m.o.h., som elva har skåret seg gjennom. Denne terrassen markerer trolig marin grense (Hofton og Reiso 2006).

Figur 2. Berggrunnskart for Almdalen-Ekorndalen naturreservat. Grensen til naturreservatet er markert med grønn linje. Kartet er hentet fra nasjonal berggrunnsdatabase (ngu 2015).

2 Naturmangfoldloven

Naturmangfoldloven §§ 8-12 skal (i henhold til § 7) legges til grunn som retningslinjer for vedtak som berører naturmangfold. I vedlegg 5 står det beskrevet hvordan disse prinsippene er brukt i utformingen av forvaltningsplanen.

3 Historikk

3.1 Verneprosess

Almdalen naturreservat ble opprettet i 1992. Dette området dekket et areal på 779 dekar, i den nedre delen av Almdalen. Grunnlaget for opprettelsen av naturreservatet var rik lavflora knyttet til kystgranskogen i Almdalen. Det ble i senere tid gjort flere undersøkelser i omkringliggende områder, og naturverdiene i området er i dag godt kjent. I 2011 ble Almdalen naturreservat utvidet til Almdalen-Ekorndalen naturreservat, med et totalareal på 30 775 dekar. I desember 2017 ble verneområdet utvidet med 2 368 dekar i sørøst. Almdalen-Ekorndalen naturreservat grenser nå til Lødding naturreservat i dette området.

3.2 Brukshistorie

Landbruk

Almdalen har vært aktivt brukt av mennesker tidligere. Området bærer preg av tidligere plukkhogster. Det finnes en gammel fløtingsdam i Almdalen. Denne ble brukt for å demme opp Dunaelva slik at en kunne fløte tømmer. Ved et myrområde lenger ned i Almdalen finnes også rester av en gammel seter - Almdalssetra/Solumseter (Kjærstad og Vikan 1997).

Reindrift og samisk historie

Området har fra gammelt av vært-, og er fortsatt-, svært viktig for reindrift og annen samisk naturbasert næringsutøvelse. Det finnes gamle samiske boplasser i Almdalen og ved Ekornvatnet.

4 Dagens status

Almdalen-Ekorndalen består av intakte naturskogsområder av god økologisk tilstand. Nede i Almdalen finnes svært frodige *lungeneversamfunn* på gran. Den gamle driftsveien som går opp Almdalen har forfalt og vært ufremkommelig over en periode. I tillegg har Dunaelva gravd ut deler av veien, og det har vært fare for nye elveløp som kan føre til skade på innmark på naboeiendommen. Veien brukes av både saueneeringen og turfolk, og det er derfor ønskelig at denne fortsatt skal være fremkommelig. Det har blitt iverksatt tiltak for å restaurere veien/turstien og for å hindre at Dunaelva tar i bruk nye løp. Botnan idrettslag har vært engasjert til å rydde og vedlikeholde veien/turstien, slik at den igjen har blitt fremkommelig for turgåere. Vinteren 2016 ble elveforbyggingen i Dunaelva ferdigstilt. Dette skal sikre veien/turstien, skogen og innmarka mot nye utgravninger.

4.1 Kunnskapsstatus

Det har gjennom tiden vært foretatt mange naturfaglige registreringer i Almdalen. I forkant av opprettelsen av Almdalen naturreservat i 1992, ble området undersøkt av Tønsberg og Botnen (1985) og av Bergmann (1989). Rik lav- og regnskogsflora gjorde at området nederst i Almdalen ble vurdert som nasjonalt verneverdig. Det ble også foretatt registreringer utenfor eksisterende naturreservat i Almdalen i forbindelse med kartlegging av boreal regnskog i Midt-Norge (Direktoratet for naturforvaltning 1997).

I senere tid har skogområder og en høgmyr blitt undersøkt av blant annet forskere fra NTNU Vitenskapsmuseet (Lyngstad og Aune 2005). Håkon Holien m.fl. har også påvist en rekke skorpelaver tilknyttet regnskogen i Almdalen. I forkant av utvidelsen av naturreservatet i 2011 ble det foretatt grundige registreringer både i Almdalen (Hofton og Reiso 2006) og Ekorndalen (Hofton 2006). Basert på disse registreringene har vi i dag god kjennskap til naturen og verneverdiene i Almdalen-Ekorndalen naturreservat.

Figur 3. Bildet viser svært rike lavsamfunn, her både lungenever og sølvnever på gran i Almdalen. Foto: Tom Hellig Hofton, BioFokus.

4.2 Verneverdier

Det finnes svært frodige lungeneversamfunn på gran nederst i Almdalen. Den eldste skogen i Almdalen består hovedsakelig av gran, og finnes i kjerneområde 1.

Kystgranskog

I Almdalen-Ekorndalen finner vi noe av den største, mest varierte og særegne kystgranskogen (boreale regnskog) i Norge og Europa. Området har en unik regnskogsflora med et særlig stort artsmangfold av lav. En finner både fattig grandominert regnskog i nordvendte lier, rike lauvtrede dominerende regnskogpartier med kravfulle arter, samt en unik kombinasjon av blandingsregnskog med svært rike lungenever-samfunn. Kombinasjonen av gammel barskog, kystgranskog og edellauvskog (av mer eller mindre rike utforminger) gir området stor variasjon, et rikt artsmangfold og nasjonal verdi (Hofton og Reiso 2006).

Høgmyr

Det er funnet en intakt høgmyr i Almdalen, nær grensa til Overhalla. Denne myra er ikke nøye undersøkt, men er et viktig landskapselement i Almdalen (Lyngstad og Aune 2005). Høgmyr er myr der torvlaget danner en tydelig forhøyning, der det øverste laget kun får tilført næring fra nedbør (Moen m.fl. 2011). Høgmyrene i innlandet har vært under høyt press grunnet grøfting til jord- og skogbruksformål, torvstrøproduksjon og nedbygging. Det finnes derfor få lokaliteter med store, intakte høgmyrer i dag. Sentrisk høgmyr er klassifisert

som en sårbar (VU) naturtype (Lindgaard og Henriksen 2011), men høgmyrer har også verdi som viktige karbonlagere (Moen m. fl. 2011).

4.2.1 Arter

Rødlistearter

Dagens versjon av norsk rødliste for arter ble offentliggjort i 2015 (Henriksen og Hilmo 2015). Rødlistens kategorier er RE (regionalt utdødd), CR (kritisk truet), EN (sterkt truet), VU (sårbar), NT (nær truet) og DD (datamangel). Kategoriene er inndelt etter artenes risiko for å dø ut.

Svartelistearter

Artsdatabanken presenterte i 2012 en oppdatert liste over fremmede arter og svarteliste i Norge (Gederaas mfl.). Svartelistede arter blir delt i fem risikokategorier: svært høy (SE), høy (HI), potensielt høy (PH), lav (LO) og ingen kjent risiko (NK).

Det er registrert funn av 14 rødlistearter i Almdalen-Ekorndalen naturreservat. Mange av disse artene er vurdert som «nær truet» (NT) på rødlista (Henriksen og Hilmo 2015), men det er også registrert en del «sårbare» (VU) arter i naturreservatet, deriblant regnskogsartene fossenever, gullprikkklav og trådrag. En detaljert liste over rødlisteartene, med funnsted, ligger vedlagt i vedlegg 2. Ingen svartelistede arter er registrert i naturreservatet.

Figur 4. Fossenever (til høyre), skrubbenever og lungenever på selje i Almdalen. Bildet er tatt i kjerneområde 5.

Foto: Tom Hellig Hofton, BioFokus.

4.2.2 Kjerneområder

Kjerneområder

Et kjerneområde er et område som er spesielt viktig i forhold til biologiske verdier innenfor totalarealet. Et slikt område har gjerne en større tetthet av nøkkelementer/strukturer og/ eller indikatorarter/rødlistearter.

Verdivurdering av kjerneområder

Svært viktig (A): Lokalteter med arter eller naturtyper i rødlistekategoriene «kritisk truet» (CR) eller «sterkt truet» (EN). Lokalteter vurderes også som «svært viktige» dersom det er sannsynlig at slike arter finnes der.

Viktig (B): Lokalteter med rødlistearter i kategorien «sårbar» (VU), eller lokalteter hvor det er sannsynlig at disse forekommer. Lokalteter kan også vurderes til kategori B dersom de inneholder flere arter i kategorien «nær truet» (NT), eller dersom den inneholder naturtyper i kategoriene VU eller NT.

Lokalt viktig (C): Lokalteter som ikke når opp til prioritering i B-kategori, men som kan være viktige i lokal sammenheng.

(Direktoratet for naturforvaltning 2007)

Kjerneområder er kartlagte områder som har blitt vurdert som lokalt viktige, viktige eller svært viktige med tanke på biologiske verdier (se tekstboks). I Almdalen-Ekorndalen er det registrert 13 kjerneområder. Disse områdene består av både kystgranskog, gammel barskog, rik edelløvskog og intakt høgmyr. Geografisk plassering av kjerneområdene er vist i figur 3. detaljert beskrivelse av områdene finnes i vedlegg 3.

Figur 5. Kjerneområder i Almdalen-Ekorndalen naturreservat. Tekstboksen viser naturtypene som er representert i de ulike kjerneområdene. Disse opplysningene er hentet fra Miljødirektoratets naturbase.

4.3 Bruk av området

Reindrift

Almdalen-Ekorndalen naturreservat ligger i Åarjel-Njaarke sijte, Vestre Namdal reinbeitedistrikt. Området brukes som vinterbeite og tidlig vårland. Området består av svært gode og allsidige reinbeiter, og et meget viktig område for reindrift. Gammelskogen inneholder lavarter som er viktig nødbeite i perioder med mye is og skare. Det er mange flytt- og trekkleier i dette området som er vanskelig å kartfeste. Det finnes ingen tydelige «flyttgater» i vegetasjonen, men det er behov for å rydde unna noe kvist og nedfall i forbindelse med reinflytting. Almdalsfjella er et oppsamlingsområde der reinen samles i forbindelse med flytting.

Landbruk

Nordre Vemundvik Beitelag bruker Ekorndalen som sauebeite. Det går en del sau i Ekorndalen, men det er lite beiteaktivitet i Almdalen. Det finnes to gamle seterplasser i Almdalen; Almdalssetra, som ligger omtrent på kommunegrensen i Almdalen, og Melhussetra, som ligger øst i naturreservatet.

Hytter

Det er ingen hytter i naturreservatet, men Overhalla fjellstyre har en hytte på Salfjellet, sør for Holmtjønna. Adkomsten med snøscooter til denne hytta krysser Almdalen gjennom trasé som er inntegnet på vernekartet. Denne traséen benyttes blant annet til å frakte inn ved til fjellstyrehytta.

Jakt/Fiske

Det foregår jakt på elg og småvilt i Alm og Ekorndal statsallmenning. Jakt- og fiskekort formidles av Fjellstyrene i Namsos og Overhalla. Statskog administrerer storviltjakt.

Ferdsl og friluftsliv

Almdalen - Ekorndalen er et spesielt natur- og friluftsområde, og særlig Ekorndalen er en god del brukt til friluftsliv. Det kommer blant annet noe turfolk fra Himovatnet i Overhalla, der det går ei lei over mot Ekornvatnet. Det går en gammel driftsvei inn i Almdalen, fra Duna. Denne veien/stien brukes av turfolk, både sommer og vinter, og har fungert som en innfallsport fra Duna til Nordlistien mot Salfjella, til Gåshalsen mot Ekornvatnet.

5 Forvaltning av Almdalen-Ekorndalen naturreservat

Forvaltningsmyndigheten (Fylkesmannen i Trøndelag) forvalter naturreservatet i tråd med verneforskriften. Forvaltningsmyndigheten behandler eventuelle dispensasjonssøknader og er ansvarlig for å iverksette nødvendige tiltak for å bevare verneverdiene i området.

5.1 Trusler mot verneverdiene

Verneverdiene i Almdalen-Ekorndalen er knyttet til variert og intakt skog med unike regnskogmiljøer og rike lavsamfunn. Verneverdiene i naturreservatet er ikke utsatt for noen umiddelbare trusler, men før elveforbyggingen var det fare for at elva skulle ta i bruk nye løp gjennom kystgranskog med rike lavforekomster. Elva er nå sikret mot videre utgravninger. Hogst og andre arealinngrep kan skade verneverdiene, men slike inngrep er forbudt i naturreservatet og er derfor ikke en reell trussel.

5.2 Forvaltningsutfordringer

For å bevare verneverdiene i Almdalen-Ekorndalen bør det jevnlig føres tilsyn av tilstanden i naturreservatet. Forvaltningsplanen (deriblant skjøtsel og tiltak) kan revideres ved behov. Forvaltningsutfordringene i Almdalen-Ekorndalen naturreservat (tabell 1) er knyttet til å bevare et stort naturskogsområde med rike og varierte naturtyper, jf. verneformålet. Forvaltningsutfordringene er vurdert i et langsiktig perspektiv, og det kan knyttes bevaringsmål til disse. Bevaringsmål skal være konkrete og målbare, og registreres fortløpende i Miljødirektoratets fagsystem for verneområder (NatStat). Foreløpige forslag til bevaringsmål er vedlagt i vedlegg 7.

Tabell 1. Oversikt over langsiktige forvaltningsutfordringer for arter og naturtyper i Almdalen-Ekorndalen naturreservat. Se tabell 2 for tilsynsplan.

Art/naturtype	Forekomst	Forvaltningsutfordringer
Gammel granskog	Hovedsakelig i kjerneområde 1, 5, 9, 10 og 12 (1051 dekar).	Det skal forekomme gammel skog (minst 1051 dekar) i Almdalen-Ekorndalen naturreservat. Suksesjon skal foregå uhindret, og dermed øke andelen gammel skog i området.
Rik edellauvskog	I kjerneområde 2 og 3 (341 dekar).	Edellauvskogen skal gjennomgå naturlig utvikling. Skogen skal ligne en naturskog og alle aldersklasser skal være representert.
Kystgranskog	I kjerneområde 6, 7, 8 og 11 (1380 dekar)	Kystgranskogen skal få utvikle seg naturlig.
Intakt høgmyr	I kjerneområde 4	Myra skal holdes fri for grøfting og andre inngrep.
Rødlista arter	Hele naturreservatet	Rødlista arter skal ha mulighet til å øke ved at habitatene deres opprettholdes.
Svartelista arter	Hele naturreservatet	Svartelista arter skal ikke forekomme.

5.3 Oppsyn og tiltak

Som forvaltningsmyndighet kan Fylkesmannen initiere tilsyn eller tiltak i naturreservatet. Aktuelle aktører i forbindelse med utføring av tiltakene kan være SNO, grunneier, fjellstyret/fjelloppsyn og eventuelle eksterne aktører.

Dunaelva og sti/veg

Vegen/stien opp gjennom Almdalen har vært i dårlig stand, og har delvis vært utgravd av Dunaelva. For å hindre at elva skulle ta nye løp over innmarka på naboeiendommen har det blitt iverksatt tiltak for å hindre nye utgravninger. I 2013 ble det tatt ut tømmer i elva og trær langs elvebredden (som stod i fare for å velte ut). I 2016 ble det i tillegg dannet en elveforbygging som skal sikre innmarka, kystgranskogen og veggen/stien mot videre utgravninger. Veggen/stien ble satt i stand igjen i 2015 etter dugnadsinnsats fra Botnan idrettslag. Denne skal nå være fremkommelig for turgåere og andre brukere.

Figur 6. Ferdigstilt elveforbygging ved Dunaelva, mars 2016. Foto: Marie Uhlen Maurset, Fylkesmannen.

Overvåkingsplan for Almdalen-Ekorndalen naturreservat er beskrevet i tabell 2. Overvåkingsplanen er tett knyttet opp til forvaltningsutfordringene i tabell 1, men det er foreløpig ikke vurdert å være nødvendig med noen konkrete tiltak for å bevare naturverdiene. Tiltak knyttet til revegetering av anleggsområdet ved Dunaelva skal vurderes fortløpende. Dette området bør fotograferes ved befaring for å overvåke utviklingen. Dersom svartelista arter oppdages i området skal det iverksettes tiltak for å bekjempe disse. Det vil da bli nødvendig å undersøke slike lokaliteter årlig inntil arten(e) ikke lenger er å finne.

Tabell 2. Overvåkingsplan for Almdalen-Ekorndalen naturreservat. Tabellen er delt inn i arter/naturtype, hva som skal overvåkes, og hvor ofte.

Art/naturtype	Overvåking	Når?
Gammel granskog	Se etter at barskogen i de aktuelle kjerneområdene er inngrepsfri og i god stand.	Hvert 10. år (fra 2019)
Rik edellauvskog	Se etter at barskogen i de aktuelle kjerneområdene er inngrepsfri og i god stand.	Hvert 10. år (fra 2019)
Kystgranskog	Følg opp bevaringsmål (vedlegg 7).	Hvert 10. år (fra 2019)
Rødlista arter	Følg opp bevaringsmål for gullprikklav (vedlegg 7).	Hvert 10. år (fra 2019)
Svartelista arter	Befare området langs veien /Dunaelva. Dersom svartelista arter oppdages skal disse bekjempes og området undersøkes hvert år frem til arten(e) ikke lenger er å finne.	Hvert 5. år (fra 2019)
Dunaelva	Vurdere om det er fare for nye utgravninger som kan skade verneverdiene, turstien eller inmark ved Duna.	Hvert 5. år (fra 2019)
Elveforbygging	Vurdere om det er nødvendig å iverksette tiltak for å revegetere anleggsområdet.	2017 – 2020

5.3.1 Tiltak

Utførte tiltak

- 1) *Elvesikring: Fjerning av trær i- og ved Dunaelva* (utført 2013).
- 2) *Elveforbygging* (ferdigstilt våren 2016).
- 3) *Rydding av turstien* (utført høsten 2015).

Planlagte tiltak

1) Vedlikehold av stien/veien

Stien/veien er nå i god stand. Dersom det skulle bli behov for videre vedlikehold kan nødvendige tiltaksmidler omsøkes Fylkesmannen. Det skal i utgangspunktet ikke foregå motorisert ferdsel i naturreservatet, og veien/stien skal derfor stenges av med bom/stein/skilt der den går inn i naturreservatet.

2) Bevaringsmål

Det kan utarbeides bevaringsmål for kystgranskogen i naturreservatet, knyttet til forekomst av gullprikklav og lungenever, som indikatorarter for naturtypens tilstand og utbredelse. Utkast til bevaringsmål er vedlagt i vedlegg 7.

3) Informasjonstavle

Det er satt opp en informasjonstavle ved innfallsporten til Almdalen ved Duna. Det kan også bli aktuelt å sette opp informasjonstavler ved parkeringsplassene ved Solem og Elgsjøen.

5.3.1 Skjøtsel

Det pågår ikke skjøtsel i Almdalen-Ekorndalen naturreservat i dag. Ifølge naturmangfoldloven § 47 (*Skjøtsel av verneområder*) kan skjøtsel brukes for å oppnå den natur- eller kulturtilstanden som er formålet med vernet. I Almdalen-Ekorndalen naturreservat er verneformålet å ta vare på et intakt naturskogsområde. Verneverdiene utvikles best dersom skogen får stå i fred uten større inngrep, og det vil derfor forhåpentligvis ikke bli nødvendig med skjøtselstiltak i Almdalen-Ekorndalen naturreservat. Regelmessig overvåking av naturtilstanden vil imidlertid være viktig for å vurdere om forvaltningen ivaretar verneverdiene tilstrekkelig. Skjøtselstiltak kan iverksettes dersom forvaltningsmyndigheten mener det er nødvendig.

5.4 Retningslinjer for brukerinteresser

Det er tillatt å bruke naturreservatet til blant annet beiting, jakt, fiske og friluftsliv, men for å ta vare på verneverdiene i området gir verneforskriften noen bestemmelser og forvaltningsplanen noen retningslinjer. Retningslinjer for bruk av naturreservatet er beskrevet nedenfor under ulike brukerinteresser. Her finnes også retningslinjer om aktivitet som bør unngås for å bevare verneverdiene, men som ikke står spesifisert i verneforskriften. Under hver brukerinteresse henvises det til aktuell paragraf (§) og punkt. For generelle vernebestemmelser og regulering av ferdsel, se verneforskriften i vedlegg 1.

Forklaring av verneforskriften §§ 3-8

§ 3 Fastsetter hva som ikke er tillatt i Almdalen-Ekorndalen naturreservat.

§ 4 Unntak fra vernebestemmelsene i § 3.

§ 5 Fastsetter hva som ikke er tillatt av ferdsel.

§ 6 Unntak fra ferdselsbestemmelsene i § 5.

§ 7 Fastsetter tiltak som sees på som nødvendige, og som er drøftet gjennom verneprosessen. Tiltakene må omsøkes, men det gis vanligvis dispensasjon. Det kan her gis flerårige dispensasjoner.

§ 8 Det kan gis dispensasjoner til tiltak som ikke er fastsatt i § 7 dersom det ikke strider mot formålet med vernet og ikke påvirker verneverdiene nevneverdig (jf. nml. § 48).

5.4.1 Reindrift

Formålet med vernet av Almdalen-Ekorndalen omfatter også bevaring av det samiske naturgrunnlaget. Vernet skal ikke være til hinder for rasjonell reindrift, og området skal forvaltes slik at reindrift skal kunne foregå som tidligere. Sametinget er forvaltningsmyndighet for samiske kulturminner, og alle tiltak som kan skade samiske kulturminner må forelegges Sametinget. Reindrift i naturreservatet reguleres hovedsakelig av reindriftsloven.

Bål og uttak av virke

Reindriftens nødvendige uttak av bjørk og småvirke til brensel for bruk på stedet og for vedlikehold av lovlig oppsatt reingjerder og annet reindriftsutstyr, er tillatt i samsvar med forvaltningsplan (*ifølge § 4 pkt 1*). Det må vises hensyn til verneverdiene i naturreservatet, og virke skal ikke tas fra kjerneområdene.

Motorferdsel

Nødvendig bruk av snøscooter på snødekt mark i forbindelse med reindrift er tillatt, men leiekjørere må medbringe skriftlig dokumentasjon/avtale med oppdragsgiver (*ifølge § 6 pkt c*). Nødvendig bruk av lett terrengkjøretøy på barmark i forbindelse med utøvelse av reindrift, samt start og landing med helikopter, kan tillates (*ifølge § 7 pkt g og h*). Under vintre med lite snø, samt i overgangen mellom vinter og vår, er det behov for bruk av barmarkskjøretøy i naturreservatet.

Reinbeitedistriktene er pålagt å utarbeide distriktsplan, jf. § 62.i reindriftsloven. Distriktsplanen skal vise hvilke terrenggående kjøretøy som brukes, samt ha bruksregler for motorisert ferdsel på barmark. Etter reindriftslovens § 23 skal motorisert ferdsel på barmark begrenses mest mulig og så langt som mulig foregår etter faste traseer. For motorisert ferdsel på barmark kan distriktsplan / bruksregler, som beskriver motorisert ferdsel tilstrekkelig, legges til grunn for tillatelse etter verneforskriften.

Rydding av flyttleier og kjøretraséer

Rydding av flyttleier og kjøretraséer vist i forvaltningsplan er tillatt (*ifølge § 4 pkt m*). Det er vanskelig å kartfeste flyttleier fordi reinen flyttes mer eller mindre overalt. Det finnes ingen tydelige «flyttgater» i Almdalen-Ekorndalen. Det vurderes at små mengder virke, som er til hinder ved reinflytting, kan fjernes der det er behov. Med små mengder virke menes kvister og småtrær, samt vindfall som hindrer reintrekk.

Gjerder og samleanlegg

Det kan gis tillatelse til oppføring av midlertidige gjerder og samleanlegg i forbindelse med reindrift (*ifølge § 7 pkt i*). Medbrakte stolper og gjerder faller under denne radaren, og kan settes opp midlertidig uten søknad.

Tradisjonelt samisk håndverk

Verneforskriften er ikke til hinder for skjæring av sennagress til fottøy, uttak av ris til gammer og uttak av materialer til duodji og bruksgjenstander, samt uttak av rikuler på bjørk. Dette gjelder ikke skjæring eller uttak av rødlista planter (*ifølge § 4 pkt k*).

Kulturminner

Det kan søkes om dispensasjon fra vernebestemmelsene for istandsetting, skjøtsel og vedlikehold av kulturminner (*ifølge § 7 pkt c*).

Forstyrrelser

For reindrift er det ikke ønskelig med økt ferdsel som forstyrrer reindrift i dette området på vinterstid.

5.4.2 Landbruk

Beiting

Beiting er tillatt i Almdalen-Ekorndalen naturreservat, og det kan søkes om utkjøring av saltslikkestein (*ifølge § 7 pkt l*). Det kan her gis flerårige dispensasjoner. Uttransport av syke og skadde bufe med motorkjøretøy er direkte tillatt, men det skal benyttes kjøretøy som er skånsomme mot markoverflaten og det skal gis beskjed til ansvarlig oppsyn i forkant av kjøringen (*ifølge § 6 pkt a*). Dersom en ikke lykkes i å få kontakt med ansvarlig oppsyn kan det meldes fra i etterkant. Vedlikehold av anlegg og innretninger (deriblant hytter) som var i bruk på vernetidspunktet er direkte tillatt gjennom verneforskriften (*ifølge § 4 pkt g*). Motorferdsel i forbindelse med dette skal omsøkes (*ifølge § 7 pkt l*).

Jord og skogbruk

Hogst og ødeleggelse av planter og annen vegetasjon, samt døde busker og trær, er forbudt i naturreservatet. Det samme gjelder såing eller planting av trær eller annen vegetasjon og innføring av nye plantearter (*ifølge § 3 pkt a*). Alt dyreliv, herunder reirplasser og hiområder, er vernet mot skade, ødeleggelse og unødig forstyrrelse, og utsetting av dyr er forbudt (*ifølge § 3 pkt b*). Det kan søkes om hogst av etablerte plantefelt (*ifølge § 7 pkt d*).

Bruk av vegen/stien

Bruk av motorkjøretøy er forbudt i naturreservatet, og dette gjelder også langs vegen/stien. Dersom det blir aktuelt å bruke vegen/stien for motorisert adkomst til skog på gnr./bnr. 4/5, skal dette omsøkes. Det vil bli lagt vekt på om det finnes egnede alternative ruter eller ikke. Dette bruksformålet ble ikke vurdert i verneprosessen og er derfor ikke nevnt i verneforskriften.

Kulturminner

Det kan søkes om dispensasjon fra vernebestemmelsene for istandsetting og vedlikehold av kulturminner (*ifølge § 7 pkt c*).

5.4.3 Jakt og fiske

Jakt, fangst og fiske reguleres etter viltloven og lakse- og innlandsfiskeloven. Jakt- og fiskekort formidles av fjellstyrene i Namsos og Overhalla. Dette gjelder også på Miljødirektoratets eiendom (4/1), der Fylkesmannen i 2015 ba Namsos fjellstyre ta på seg oppgaven å administrere småviltjakt. Skadefelling av store rovdyr er tillatt i samsvar med gjeldende lovverk (*ifølge § 4 pkt c*). Det kan søkes om utføring av tiltak i forbindelse med forvaltning av vilt og fisk (*ifølge § 7 pkt f*).

Storviltjakt

All vegetasjon er vernet mot ødeleggelse, men fjerning av mindre mengder kvist i forbindelse med storviltjakt (for å få bedre sikt) er tillatt (*ifølge § 4 pkt e*). Det er også tillatt å sette opp midlertidige mobile jaktårn som fjernes etter endt jaktsesong (*ifølge § 4 pkt f*). Uttransport av felt storvilt er tillatt dersom en bruker lett terrenggående beltekjøretøy som ikke setter varige spor i terrenget (*ifølge § 6 pkt b*). Ved terrengskade / kjørespør av betydning vil tiltakshaver bli stilt til ansvar, og det kan bli stilt krav om oppretting av skadene. Dersom andre kjøretøy skal benyttes til uttransport må dette omsøkes (*ifølge § 7 pkt b*).

Retningslinjer

Uttransport av felt storvilt skal foregå utenom våte myrpartier, og annen bæresvak mark, for å unngå varige kjørespør.

Veiledning for dispensasjonsøknader

Uttransport av storvilt med annet kjøretøy

Søknad må inneholde tidsrom for transporten og hva slags kjøretøy som skal benyttes.

5.4.4 Friluftsliv

Alle er velkommen til å ferdes i området etter allemannsretten i friluftsløven, men utøvelse av friluftsliv skal ikke være til skade for verneverdiene eller til ulempe for reindrift og landbruk.

Ferdse og båndtvang

All ferdsel skal skje varsomt og ta hensyn til vegetasjon, dyreliv og kulturminner (*ifølge § 5 første ledd*). Hunder skal holdes i bånd under båndtvangen (1. april – 20. august). Bruk av motoriserte kjøretøy til lands og vanns, samt start og landing med helikopter, er forbudt i naturreservatet (*ifølge § 5 pkt a*). Sykling er kun tillatt på eksisterende veier og stier (*ifølge § 5 pkt b*).

Arrangementer

Bruk av naturreservatet til teltleirer, idrettsarrangementer og andre større arrangementer er i utgangspunktet forbudt (*ifølge § 3 pkt d*), men det kan her søkes om avgrenset bruk av reservatet (*ifølge § 7 pkt e*). Et fåtall telt, en skoleklasse på tur eller tradisjonell turvirksomhet til fots i regi av barnehager, ideelle organisasjoner eller liknende, regnes ikke som større arrangementer og omfattes ikke av forbudet. I tvilstilfeller skal aktiviteten omsøkes.

Geocaching

Ferdse i forbindelse med geocaching utgjør trolig ingen trussel mot verneverdiene i naturreservatet. Det trengs ikke dispensasjon fra verneforskriften for utsetting av geocacher. Eventuelle cacher bør plasseres i nærhet til eksisterende stier og skal ikke spikres fast i trær eller plasseres på annen måte som vil være til skade for naturen.

Bålbrenning

Uttak av småvirke til bål og enkelt friluftsliv er tillatt (*ifølge § 4 pkt i*), men hele trær og gadd av gran og furu (tørre stammer) skal ikke felles.

Bær og matsopp

Sanking av bær og matsopp er tillatt.

Stien i Almdalen

Eksisterende stier kan ryddes / vedlikeholdes uten søknad (*ifølge § 4 pkt h*). Med rydding menes fjerning av kvist og nedfall. Dersom det er nødvendig å bruke motorkjøretøy for rydding skal dette omsøkes.

Retningslinjer

Rydding av stier:

Dette gjøres ved å kappe vekk den delen av treet som ligger over stien, slik at stien åpnes igjen (figur 6). Bestemmelsen gjelder innenfor stiens eksisterende bredde. Nedfall skal ikke fjernes fra reservatet eller ryddes i haug, men legges ved siden av stien.

Figur 6. Stirydding. Illustrasjonsfoto: Marie Uhlen Maurset, Fylkesmannen.

5.4.5 Fjellstyrehytte ved Holmtjønna

Nødvendig transport av ved, materialer og utstyr gjennom området til bakenforliggende fjellstyrehytte i Alm- og Ekorndal statsallmenning med beltekjøretøy på snødekt mark, etter trasé (A) fastlagt på vernekart (vedlegg 6), er tillatt (*ifølge § 6 pkt d*). Med «utstyr» tolkes også proviant og bagasje, siden dette er en utleiehytte. Fjellstyret er selv ansvarlig for at kjøringen foregår i samsvar med kommunens tillatelse etter forskrift om motorkjøretøyer i utmark etc.

5.4.6 Redning og øvelser

Gjennomføring av militær operativ virksomhet og tiltak i forbindelse med ambulanse-, politi-, brannvern-, rednings- og oppsynsvirksomhet er direkte tillatt i Almdalen-Ekorndalen naturreservat (*ifølge § 6 første ledd*). Dette unntaket gjelder ikke øvelser. Dersom det skal foregå motorferdsel i naturreservat i forbindelse med øvelser skal dette omsøkes (*ifølge § 7 pkt a*).

6 Oppsyn og administrasjon

Fylkesmannen i Trøndelag er forvaltningsmyndighet i Almdalen-Ekorndalen naturreservat. Søknader om tillatelser eller dispensasjoner fra verneforskriften sendes derfor Fylkesmannen.

Oppsyn

SNO har ansvar for oppsyn i Almdalen-Ekorndalen naturreservat. De fører kontroll med at verneforskriften og eventuelle dispensasjonsvedtak overholdes. Fjelloppsynet er oppsyn i

statsallmenningen og det kan derfor være naturlig at SNO samarbeider med fjellstyret om oppsyn i naturreservatet.

6.1 Dispensasjonssøknader

Hva som er tillatt, samt hva som kan tillates etter dispensasjon, er beskrevet i kapittel 5.4 i forvaltningsplanen, der det refereres til verneforskriften.

Tekstboksen gir en oversikt over hva dispensasjonssøknader skal inneholde.

Søknad om dispensasjon fra verneforskriften skal inneholde:

- Tiltakshavers /søkers navn og adresse
- Kart med inntegnet plassering av tiltaket
- Beskrivelse av tiltaket, omfang og varighet
- Hvilke naturtyper og naturverdier som blir berørt (dersom dette er kjent)

Lowerk

Verneforskriften for Almdalen-Ekorndalen naturreservat er gjeldende lowerk for verneområdet. Søknader om dispensasjon fra vernebestemmelsene sendes forvaltningsmyndigheten. I *verneforskriften § 7* (spesifiserte dispensasjonsbestemmelser) er det listet opp en rekke tiltak som er vurdert under verneprosessen. Her gis det vanligvis dispensasjon, under visse vilkår, og det kan være aktuelt med flerårige dispensasjoner. I de tilfeller der det søkes om tiltak som ikke er nevnt i *verneforskriften § 7*, behandles søknaden etter *verneforskriften § 8*, som er likelydende med *naturmangfoldloven § 48*. Tiltaket kan da gis dispensasjon dersom det ikke går imot vernevedtakets formål eller kan påvirke verneverdiene nevneverdig. Tiltaket kan også gis dispensasjon dersom vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig.

Vilkår for dispensasjoner

Forvaltningsmyndigheten kan stille vilkår for dispensasjoner. Det skal alltid vurderes om det bør knyttes vilkår til tillatelser for å ivareta verneverdiene.

Vedtak

Alle vedtak registreres i miljøvedtaksregisteret. Politiet skal ha kopi av motorferdseløyver og Sametinget og fylkeskommunen skal ha kopi dersom vedtaket berører kulturminner.

6.1.2 Retningslinjer for dispensasjonssøknader

- Søknader om motorferdsel i naturreservatet sendes Fylkesmannen i Trøndelag, men skal i tillegg sendes kommunen for behandling etter motorferdselloven. Kommunens skjema kan benyttes.
- I byggesaker legges skisse av bygninger / tilbygg ved søknaden. Ved tillatelse etter verneforskriften skal kommunen omsøkes for tillatelse etter plan- og bygningsloven.

Forvaltningsplan for Almdalen – Ekorndalen naturreservat i Namsos og Overhalla kommune

- Ved grove brudd på tillatelser/dispensasjoner skal vedtaket gjøres om og tillatelsen inndras. Politianmeldelse vil bli vurdert. Slike vilkårsbrudd vil bli tillagt vekt ved eventuelle nye søknader om dispensasjon fra vernebestemmelsene.
- Det er rom for at brukere av området kan få flerårige tillatelser. Det er vanlig at det stilles vilkår, for eksempel føring av kjørebok.

7 Kilder

Artsdatabanken 2017. Artsportalen. <http://www.artsportalen.artsdatabanken.no/>.

Bergmann, H. H. 1989. Inventering av verneverdig barskog i Nord-Trøndelag. Notat, upubl.

Direktoratet for naturforvaltning. 1997. *Boreal regnskog i Midt-Norge*. DN-rapport 1997: 2, s 204.

Direktoratet for naturforvaltning 2007. *Kartlegging av naturtyper – verdisetting av biologisk mangfold*. DN håndbok 13 2. utgave 2006 (oppdatert 2007).

Framstad, E., Økland, B., Bendiksen, E., Bakkestuen, V., Blom, H. & Brandrud, T.E. 2002. *Evaluering av skogvernet i Norge*. – NINA Fagrapport 54: 1-146.

Framstad, E., Blindheim, T., Erikstad, L., Thingstad, P. G. og Sloreid, S.-E. 2010. *Naturfaglig evaluering av norske verneområder*. – NINA Rapport 535. 214 s.

Gederaas, L., Moen, T.L., Skjelseth, S. og Larsen, L.-K. (red.) 2012. *Fremmede arter i Norge – med norsk svarteliste 2012*. Artsdatabanken, Trondheim.

Gjerde, I., Brandrud, T. E., Ohlson, M. og Ødegaard, F. 2010. Skog – I: Kålås, J. A., Henriksen, S., Skjelseth, S. og Viken, Å. (red.) 2010. *Miljøforhold og påvirkning er for rødlistearter*. Artsdatabanken, Trondheim.

Henriksen S. og Hilmo O. (red.) 2015. *Norsk rødliste for arter 2015*. Artsdatabanken, Norge.

Hofton T. H. 2006. *Naturverdier for lokalitet Ekorndalen, registrert i forbindelse med prosjekt Statskog 2005, DP2*. NaRIN faktaark. BioFokus, NINA, Miljøfaglig utredning.

Hofton, T. H. og Reiso, S. 2006. *Naturverdier for lokalitet Almdalen, registrert i forbindelse med prosjekt Statskog 2005, DP2*. NaRIN faktaark, BioFokus, NINA, Miljøfaglig utredning.

Kjerstad, G. og Vikan, K. A. 1997. *Skoghistorikk i boreal regnskog*. Kandidatoppgave, Høgskolen i Nord-Trøndelag, avd. for naturbruk, miljø og ressursfag. Steinkjer

Kleppland J. 2015. *Naturfaglig undersøkelse av raviner på Tømmerås, Grong*. BioFokus-notat 2015-23. Stiftelsen BioFokus. Oslo.

Lindgaard, A. og Henriksen, S. (red.) 2011. *Norsk rødliste for naturtyper 2011*. Artsdatabanken, Trondheim.

Lyngstad, A. og Aune, E. I. 2005. *Naturtypekartlegging i Namsos kommune*. NTNU Vitenskapsmuseet Rapport bot. Ser. 2005-5

Moen, A., Lyngstad, A. og Øien, D.-I. 2011. *Faglig grunnlag til handlingsplan for høgmyr i innlandet (typisk høgmyr)*. – NTNU Vitensk.mus. Rapp. bot. Ser. 2011-3: 1-60.

Miljødirektoratet. 2014. *Rundskriv om forvaltning av verneforskrifter*. M106-2014, 24 s.

Miljødirektoratet. 2016. <http://kart.naturbase.no/>

Miljøverndepartementet. 2012. *Naturmangfoldloven kapittel II, Alminnelige bestemmelser om bærekraftig bruk – en praktisk innføring*. T-1514. 46 s.

NIBIO, 2015. <http://www.skogoglandskap.no/kart/kilden>.

Norges geologiske undersøkelse (NGU). 2015. <http://geo.ngu.no/kart/berggrunn/>.

Tønnsberg, T. og Botnen, A. Verneverdig, epifyttrik granskog i Trøndelag. Notat, Bergen.

Vedlegg 1. Verneforskrift

Forskrift om vern av Almdalen-Ekorndalen naturreservat, Overhalla og Namsos kommuner, Nord-Trøndelag

Dato	FOR-2017-12-15-2094
Publisert	
Ikrafttredelse	15.12.2017
Sist endret	
Endrer	FOR-2011-12-16-1290
Gjelder for	Overhalla og Namsos Namsos kommuner, Nord-Trøndelag
Hjemmel	LOV-2009-06-19-100-§34 , LOV-2009-06-19-100-§37 , LOV-2009-06-19-100-§62
Kunngjort	18.12.2017 kl. 14.15
Korttittel	Forskrift om vern av Almdalen-Ekorndalen naturreservat, Overhalla og Namsos

---

Hjemmel: Fastsatt ved kgl.res. 15. desember 2017 med hjemmel i lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) § 34, jf. § 37 og § 62. Fremmet av Klima- og miljødepartementet.

§ 1.(formål)

Formålet med naturreservatet er å verne et stort område med gammel og lite påvirket skog som inneholder truet og nær truet natur. Med sin variasjon i form av naturtyper, økosystemer, arter og naturlige økologiske prosesser har området særlig betydning for naturmangfold.

Med mange skogtyper fra sørboreal til lavalpin sone, en lite påvirket dal som strekker seg fra sjøen og opp mot fjellet samt verdifulle forekomster av boreal regnskog representerer området også en bestemt type natur med særskilt naturvitenskapelig betydning.

Det er en målsetting å beholde verneverdiene i mest mulig urørt tilstand, og eventuelt videreutvikle dem.

Formålet omfatter også bevaring av det samiske naturgrunnet.

§ 2.(geografisk avgrensning)

Naturreservatet berører følgende gnr./bnr.: Namsos kommune: 4/1, 67/1. Overhalla kommune: 88/1.

Naturreservatet dekker et totalareal på ca. 33 143 da. Grensene for naturreservatet går fram av kart datert Klima- og miljødepartementet desember 2017. De nøyaktige grensene for naturreservatet skal avmerkes i marka. Knekkpunktene skal koordinatfestes.

Verneforskriften med kart oppbevares i Namsos og Overhalla kommuner, hos Fylkesmannen i Nord-Trøndelag, i Miljødirektoratet og i Klima- og miljødepartementet.

§ 3.(vernebestemmelser)

I naturreservatet må ingen foreta noe som forringer verneverdiene angitt i verneformålet.

I naturreservatet gjelder følgende vernebestemmelser:

Vegetasjonen, herunder døde busker og trær, er vernet mot skade og ødeleggelse. Det er a) forbudt å fjerne planter og sopp inkludert lav eller deler av disse fra reservatet. Planting eller såing av trær og annen vegetasjon er forbudt.

b) Dyrelivet, herunder reirplasser og hiområder, er vernet mot skade, ødeleggelse og unødig forstyrrelse. Utsetting av dyr er forbudt.

Det må ikke iverksettes tiltak som kan endre naturmiljøet, som f.eks. oppføring av bygninger, anlegg, gjerder, andre varige eller midlertidige innretninger, parkering av campingvogner, brakker e.l., framføring av luftledninger, jordkabler, kloakkledninger, c) bygging av veier, drenering eller annen form for tørrlegging, uttak, oppfylling eller lagring av masse, utføring av kloakk eller andre konsentrerte forurensningstilførsler, henleggelse av avfall, gjødsling, kalking eller bruk av kjemiske bekjempingsmidler. Forsøpling er forbudt. Opplistingen av tiltak er ikke uttømmende.

d) Bruk av naturreservatet til større arrangementer er forbudt.

§ 4.(generelle unntak fra vernebestemmelsene)

Vernebestemmelsene i § 3 annet ledd er ikke til hinder for:

a) Sanking av bær og matsopp.

b) Jakt, fangst og fiske i samsvar med gjeldende lovverk.

c) Felling av store rovdyr i samsvar med gjeldende lovverk.

d) Beiting.

e) Fjerning av mindre mengder kvist i forbindelse med storviltjakt.

f) Oppsetting av midlertidige mobile jakttårn i forbindelse med storviltjakt.

g) Vedlikehold av eksisterende bygninger og andre anlegg og innretninger i henhold til tilstand på vernetidspunktet.

h) Rydding av eksisterende stier vist i forvaltningsplan, dvs. fjerning av greiner og nedfall over stien.

i) Skånsomt uttak av småvirke for enkelt friluftsliv og bål på stedet. Tørr gran og tørr furu skal ikke felles.

j) Utsetting av saltsteiner.

Skjæring av skohøy, uttak av ris til gammer og uttak av materialer til duodji (tradisjonell samisk husflid) og tradisjonelle samiske bruksgjenstander, herunder uttak av rikuler på k) bjørk. Bestemmelsene gjelder ikke skjæring eller uttak av plantearter som står på den til enhver tid gjeldende norske rødliste eller uttak av særegne vekstformer som rikuler på andre trær enn bjørk.

Reindriftens nødvendige uttak av bjørk og småvirke til brensel for bruk på stedet og for l) vedlikehold av lovlig oppsatt reingjerder og annet reindrifutstyr, i samsvar med forvaltningsplan. Virke skal ikke tas fra kjerneområder vist i forvaltningsplan.

m) Vedlikehold (rydding) av eksisterende flyttleier og kjøretraseer i reindriften, vist i forvaltningsplan.

§ 5.(regulering av ferdsel)

All ferdsel skal skje varsomt og ta hensyn til vegetasjon, dyreliv og kulturminner.

I naturreservatet gjelder følgende bestemmelser om ferdsel:

- a) Motorferdsel til lands og til vanns er forbudt, herunder landing og start med luftfartøy.
- b) Sykling er forbudt utenfor eksisterende veier og stier vist i forvaltningsplan.

§ 6.(generelle unntak fra ferdselsbestemmelsene)

Ferdselsbestemmelsene i § 5 er ikke til hinder for gjennomføring av militær operativ virksomhet og tiltak i forbindelse med ambulanse-, politi brannvern-, rednings- og oppsynsvirksomhet, samt gjennomføring av skjøtsels- og forvaltningsoppgaver som er bestemt av forvaltningsmyndigheten. Unntaket gjelder ikke øvingsvirksomhet.

Ferdselsbestemmelsene i § 5 annet ledd er ikke til hinder for:

Nødvendig motorferdsel i forbindelse med uttransport av syke og skadde bufe. Kjøretøy a) som benyttes skal være skånsomt mot markoverflaten. Det skal gis melding til ansvarlig oppsyn for verneområdet i forkant av kjøringen.

b) Nødvendig uttransport av felt elg, hjort, bjørn og ulv med hest eller lett beltekjøretøy som ikke setter varige spor i terrenget.

Nødvendig bruk av snøscooter på snødekt mark i forbindelse med reindrift. Leiekjørere c) for reineiere eller reindrifansvarlig må medbringe skriftlig dokumentasjon, som avtale med oppdragsgiver.

Nødvendig transport av ved, materialer og utstyr gjennom området til bakenforliggende d) fjellstyrehytte i Alm- og Ekorndal statsalmenning med beltekjøretøy på snødekt mark etter trasé (A) fastlagt på vernekartet.

e) Landing og start med Forsvarets luftfartøy.

§ 7.(spesifiserte dispensasjonsbestemmelser)

Forvaltningsmyndigheten kan etter søknad gi dispensasjon til:

- a) Nødvendig motorferdsel i forbindelse med øvingsvirksomhet knyttet til formål nevnt i § 6 første ledd.
- b) Nødvendig uttransport av felt elg, hjort, bjørn og ulv med annet kjøretøy enn nevnt i § 6 annet ledd b.
- c) Istandsetting, vedlikehold og skjøtsel av kulturminner.
- d) Hogst av etablerte plantefelt.
- e) Avgrenset bruk av reservatet for aktiviteter nevnt i § 3 d.
- f) Tiltak i forbindelse med forvaltning av vilt og fisk.
- g) Nødvendig bruk av lett terrengkjøretøy på barmark ved utøvelse av reindrift.
- h) Landing og start med helikopter i forbindelse med reindrift.
- i) Oppføring av gjerder og samleanlegg av midlertidig karakter i forbindelse med reindrift.
- j) Bruk av reservatet i miljøtilpasset reiselivsvirksomhet etter plan godkjent av forvaltningsmyndigheten.
- k) Oppføring av gjerder og samleanlegg for beite.
- l) Gjenoppføring av hytter, anlegg eller innretninger som er gått tapt ved brann eller naturskade.
- m) Nødvendig motorferdsel i forbindelse med aktiviteter etter § 4 g og j og § 7 c, d, f, k og l.

For reindriften kan det gis flerårige tillatelser som koordineres med og tas inn i distriktsplan i henhold til reindriftsloven.

§ 8.(generelle dispensasjonsbestemmelser)

Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra forskriften dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig, jf. naturmangfoldloven § 48.

§ 9.(skjøtsel)

Forvaltningsmyndigheten, eller den forvaltningsmyndigheten bestemmer, kan iverksette tiltak for å opprettholde eller oppnå den natur- eller kulturtilstand som er formålet med vernet, jf. naturmangfoldloven § 47.

§ 10.(forvaltningsplan)

Det skal utarbeides forvaltningsplan med nærmere retningslinjer for forvaltning av naturreservatet. Forvaltningsplanen kan inneholde nærmere retningslinjer for gjennomføring av skjøtsel.

§ 11.(forvaltningsmyndighet)

Miljødirektoratet fastsetter hvem som skal ha forvaltningsmyndighet etter denne forskriften. Samiske interesser skal ivaretas i den forvaltningsordning som etableres.

§ 12.(ikrafttredelse)

Denne forskriften trer i kraft straks. Samtidig oppheves forskrift 16. desember 2011 nr. 1290 om vern av Almdalen-Ekorndalen naturreservat, Overhalla og Namsos kommuner, Nord-Trøndelag.

Vedlegg 2. Artsmangfold

Tabell 3. Tabellen viser rødlista arter som har blitt registrert i Almdalen-Ekorndalen naturreservat under feltregistreringen 29.08.05 (Hofton og Reiso 2006; Hofton 2006). Voksested er hentet fra kriteriedokumentasjon i artsdatabankens artsportal (Artsdatabanken 2016).

Art	Gruppe	Status *	Antall funn'	Funnsted (kjerneområde)	Voksested ¹
Sprikeskjegg <i>Bryoria nadvornikiana</i>	Busk- og bladlav	NT	1	2	Greiner av gammel gran og bjørk
Skorpefiltlav <i>Fuscopannaria ignobilis</i>	Busk- og bladlav	NT	9	2, 3, 12	Stammer av gamle lauvtrær med rik bark
Fossenever <i>Lobaria hallii</i>	Busk- og bladlav	VU	2	3	Sumpskog med gran- og gråordominans
Gullprikklav <i>Pseudocyphellaria crocata</i>	Busk- og bladlav	VU	8	2, 3	Lauvtrær med rik bark eller grankvister
Trådragg <i>Ramalina thrausta</i>	Busk- og bladlav	VU	3	3	Grangreiner og mosekledd bergvegger
Granbendellav <i>Bactrospora corticola</i>	Skorpelav	VU	10	2, 10, 12	Gran i gammel granskog
Taiganål <i>Chaenotheca laevigata</i>	Skorpelav	VU	1	5	Høgstubber av levende bar- og lauvtrær
Meldråpelav <i>Cliostomum leprosum</i>	Skorpelav	VU	4	2, 5	Stammer av gamle grantrær
Huldrelav <i>Gyalecta friesii</i>	Skorpelav	NT	5	2, 5	Hummus og råtten ved i fuktig barskog
Kystdoggnål <i>Sclerophora peronella</i>	Skorpelav	NT	2	5, 10	Gamle lauvtrær og høgstubber

Forvaltningsplan for Almdalen – Ekorndalen naturreservat i Namsos og Overhalla kommune

Slørvokssopp <i>Hygrophorus purpurascens</i>	Markboende sopp	VU	1	5	Kalkskog, lågurtgranskog og høystaudegranskog
Svartsoneskjule <i>Phellinus nigrolimitatus</i>	Vedboende sopp	NT	5	3, 5	Læger av gran
Skorpepiggsopp <i>Gloiodon strigosus</i>	Vedboende sopp	NT	1	12	Døde lauvtrær
Tyrikjule <i>Skeletocutis lenis</i>	Vedboende sopp	NT	1	Ukjent	Godt nedbrutte furulæger

* Rødlitestatus pr. 2017 (Artsdatabanken 2017).

ˆ Antall funn under feltregistrering 11.08.05 (Heggland, Reiso og Hofton 2006).

¹ Informasjonen er hentet fra nettversjonen av rødlista (Artsdatabanken 2017)

Vedlegg 3. Beskrivelse av kjerneområdene i Almdalen-Ekorndalen naturreservat

Utdrag fra naturtypebeskrivelse i naturbase (Miljødirektoratet 2016). Beskrivelsen er hentet fra de 11 kartlagte naturtype-områdene innenfor Almdalen-Ekorndalen naturreservat.

1. Almåa indre

Naturtype: Gammel barskog

Verdi: svært viktig (A)

Kilde: NINA, Siste sjanse (2005)

Området består av øvre del av Almåas bekkedal, med tilhørende sør- og nordvendte lier. Her står en eldre gran-naturskog; på sørsiden sjiktet blåbær-/småbregneskog til dels med fjellskogspreg; på nordsiden grovere og mer kompakt granskog mye av storbregne- og høgstaudetype. Aldersfase dominerer, skogbilde varierende sjiktet, ofte ganske kompakt med grove og storvokste trær. Gamle trær (200-230 år, noen få opptil rundt 300 år) vanlig, noen meget grove og gamle. Død gran finnes spredt og ganske jevnt, men i lav tetthet (stort sett), og med stor mangel på sterkt nedbrutt. Løvtrær inngår bare sparsomt, til forskjell fra de andre kjerneområdene i Almdalen. Et svært fuktig granskogsparti finnes innunder en foss dannet av bekken fra Snødalen. Dette kjerneområdet har den eldste granskogen som finnes i Almdalen. Knappenålslavfloraen virker ganske velutviklet, med funn av både taiganål (på gran) og kystdoggnål (på bjørk). Vedsoppfungaen er betydelig fattigere, men likevel kanskje den beste i Almdalen. Dessuten kan det være en brukbar mykorrhizafunga i den rike skogen på sørvendt side, nå i starten av sesongen ble bl.a. den sårbare slørvokssoppen sett her, samt også brunflekke slørsopp. Med ganske velutviklet naturskogspreg og mye rik granskog vurderes området som viktig (B), men med i tillegg funn av en sårbar art trekkes verdien opp til svært viktig (A).

2. Nordlistigen-Svenningstigen

Naturtype: Rik edellauvskog

Verdi: Viktig (B)

Kilder: Gaarder (1997), Hofton mfl. (2005)

Lokaliteten er en lang, bratt sørvendt skrent/rasmark i midtre del av Almdalen. Topografien gir et lunt og varmt lokalklima, som sørger for en varmekjær og rik vegetasjon med et fint sørbergpreg. Mye av skogen er naturlig glissen og fragmentert av rasmark og ur, ofte glissent tresatt, mens andre deler i konkave partier og under bergrøtter har tettere og mer sluttet tresetting. Skogen er heterogen og variert, med stor treslagsblanding: rogn, bjørk, selje, gråor, alm. Alm står spredt gjennom hele området, noen steder i større konsentrasjoner. Løvtrærne er gamle, men ikke særlig grove, spredt død ved finnes i alle stadier. Vegetasjonstypene veksler mellom høgstaudeskog og gråor-almeskog. Mye krattformet hegg, frodig høgstaudevegetasjon og grov stein i bratt terreng gjør det vanskelig å gå mange steder. Nederst slakner hellingen skarpt av og går over i en fuktig, åpen høgstaudeskog-eng, med mye skogørkvein (i bunnen også takrør). Løvtrærne har ganske velutviklede lobarionsamfunn, selv om mer sjeldne arter ikke ble påvist. Imidlertid ble bare mindre deler (øst) undersøkt for arter. Antakelig er det stort potensial for grasmarkssopp i den rike skogen, og her kan det forventes også en del rødlistearter. Lokaliteten har klare og viktige naturverdier knyttet til rik løvskog, og vurderes som viktig (B).

3. Almdalen II

Naturtype: Rik edellauvskog

Verdi: Viktig (B)

Kilde: Lyngstad og Aune (2005)

UTM WGS84: PS 39 67 Kartblad: 1724 II Hoh.: 250-300 m En liten almebestand ovenom ei sørvendt ur ved Nordlistigen i Almdalen. Lokaliteten ble ikke oppsøkt på grunn av vanskelig tilgjengelighet, men det er grunn til å tro at vegetasjonen ligner den som er funnet på lokalitet 59 Almdalen I.

4. Myr i Almdalen

Naturtype: Intakte høgmyrer

Verdi: Lokalt viktig (C)

Kilde: Lyngstad og Aune (2005)

UTM WGS84: PS 38 67 Kartblad: 1724 II Hoh.: 140 m Myr i Almdalen nær grensa til Overhalla. Myra består av to myrelementsamlinger, ei høgmyr og ei fattig flatmyr. Myra er ikke nøye undersøkt. Det er ingen inngrep i området, og lokaliteten er viktig i landskapsbildet i Almdalen.

5. Sørlipynten N

Naturtype: Gammel barskog

Verdi: Svært viktig (A)

Kilder: Korsmo mfl. (1989), Hofton mfl. (2005)

Dels flat dalbunn med løsmasser og oppdelt, meandrerende elveløp, lenger nede kløft med større fall og delvis ustabile løsmasseskjæringer, samt nederste deler av liene på begge sider. Mye av skogen er rik; elvesletta med flommarks- og grasrik høgstaude-blandingsskog (gran, gråor), ellers mye storbregneskog og (særlig i sørvendte skråninger) steinete og rik høgstaudeskog. Gran dominerer, men det er jevnt og ganske høyt innslag av løvtrær, bl.a. rogn og selje. Skogbildet varierer en del etter markas beskaffenhet; mye er eldre naturskog i aldersfase, noe er oppløsningsfase med rikelig læger, i bratt terreng ofte en uryddig mosaikk mellom tett og kompakt granskog og glisne sammenbruddspartier. Typisk er stor treslagsblanding, god sjiktning og aldersspredning, og mye grov og storvokst gran og gamle løvtrær. Spredt inngår også gammel gran på rundt 200 år. Det finnes generelt ganske mye død gran, bl.a. i form av store vaser som er rast ut i elva, men flekkvis fordelt og nesten bare i ferske og midlere stadier. Løvtrærne har rike og frodige Lobarionsamfunn, selv om det ikke er like artsrikt som lenger nede i Almdalen. Fossenever, som ble sett på ei selje og ei gråor i nedre del, utgjør likevel et eksklusivt innslag, arten er sjelden såpass langt ut på kysten i Trøndelag. På gran er lobarion ganske sparsomt utviklet, men på noen gamle graner ble det funnet en del trådrag. Arten finnes sikkert på flere trær enn det som ble påvist. I tillegg er det brukbart potensial for skorpelav, særlig på løvtrær. Med så vidt rik lavflora og innslag av sjeldne arter, samt ganske gammel skog, har området store kvaliteter. Positivt er at rogn har betydelig mindre elgbeiteskader enn lenger nede. Med stor variasjon, god bonitet, godt utviklet naturskogspreget, mye gamle løvtrær, boreal regnskog og 5 rødlistearter (fossenever, trådrag, skorpefiltlav, svartsonekjuka, gammelgranskål) er området klart svært viktig (A).

6. Dunaelva

Naturtype: Kystgranskog

Verdi: Svært viktig (A)

Kilder: Lyngstad og Aune (2005), Hofton mfl. (2005)

Hellinger på begge sider av Dunaelva, rett innenfor reservatet. På nordsiden varierte hellinger på grusblandet leire (under marin grense); bratte skrenter og markerte søkk.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper:

*Veksling fra frodig gråor-almeskog (junkerbregne, springfrø, skogkarse etc.) til ren granskog av ulike typer (ofte rikt). Langs elva fuktig skog med mye løvtrær (særlig gråor). På sørsiden slakere terreng, vekslende mellom hellinger (mye småbregneskog) og grunne raviner (mye sumpskog); mye fattigere, grandominert men med jevnt innslag av gammel rogn og litt bjørk og selje. Området er jevnt hardt påvirket av plukkhogster. Veldig skiftende og mosaikkartet skogstruktur; vekslende mellom aldersfase (vanligst) og sein optimalfase, samt mindre flekker oppløsningsfase; men også noen mindre hogstflater. Stort sett relativt homogent skogbilde, men også en del godt sjiktet skog. På sørsiden typisk en jevn granskog oppbrutt av jevnt innslag av gamle løvtrær; med middels gamle og grove graner, samt en og annen betydelig eldre "sturer". En del granlæger finnes, men mest i ferske stadier, og det er svak kontinuitet. Også en god del døde løvtrær. Generelt en del elgbeiteskader særlig på rogn, og relativt svak foryngelse av treslaget. Nord for elva mer heterogent; gammel, grov granskog (dels godt sjiktet, dels dårlig) i søkk og konkavt terreng, høyt løvinnslag en del steder; mye grov og gammel gråor langs elva; og i vest gammel og variert gråor-almeskog med spredt gran, der det står noen store grove almer. Artsmangfold: Gjennom hele området er det meget rike Lobarion-samfunn på løvtrærne, spesielt på rogn. Spredt (men ganske frekvent) inngår både gullprikklav og rund porelav (men konsentrert til nedre, vestlige del). Det var også påfallende rike lobarion-samfunn på gran på nordsiden av elva, spesielt i den bratte sørvendte (!) skrånningen, der svære klaser med lungenever innfinner seg selv på helt unge graner. Omtrent alle arter som ble funnet på løvtrær ble også sett på gran, bl.a. et titalls graner med rund porelav, og flere med sølvnever. Derimot ble ikke gullprikklav funnet på gran. Dette gjør lokaliteten helt særegen, og en av de rikeste som er kjent for både rund porelav og sølvnever på gran. Det ser også ut til å være en ganske rik skorpelavflora i området (dårlig undersøkt). Også karplantefloraen er rik og (i lokal-regional sammenheng) noe spesiell. 3 rødlistearter (gullprikklav, skorpefiltlav, gammelgranskål) og 5 kandidatarter ble funnet. Dunaelva er noe fattigere på lav og er strukturmessig relativt likt det eksisterende reservatet. Lokaliteten inneholder partier med boreal regnskog og er interessant som et suppleringsområde. Totalt sett er Almdalen det største kjente, noenlunde intakte området med boreal regnskog så kystnært i denne delen av Midt-Norge. Området er fra en slik synsvinkel svært interessant. Gullprikklav (*Pseudocypbellaria crocata*) forekommer sparsomt. Verdibegrunnelse: Lokaliteten danner en særegen utforming av boreal regnskog som kanskje ikke er kjent i så velutviklet grad noen andre steder i Norge, og den vurderes derfor som svært verdifull med klar A-verdi.*

7. Almdalen

Naturtype: Kystgranskog

Verdi: Svært viktig (A)

Kilder: Korsmo mfl. (1989), Haugen (1991), Lyngstad og Aune (2005), Direktoratet for naturforvaltning (1995)

Granskog av småbregnetypen utgjør storparten av skogarealet. I forsøkningsene finnes fattig sumpgranskog og i en del drog forekommer rik fuktgranskog. Dalen er svært humid, noe som særlig gjør utslag på epifyttvegetasjonen (lav på trær). Plantegeografisk preges området av et stort antall kystarter. Skogen på sørsida av dalen er ifølge grunneier gjennomtynna flere ganger. I ytre deler finnes også en traktorveg langs elva. Her er skogen for en del avvirka og delvis tilplanta. De tidligste plantingene skriver seg fra 1938-39. Almdalen ble verna som naturreservat 04.12.92.

8. Duna Ø

Naturtype: Kystgranskog

Verdi: Svært viktig (A)

Kilde: Hofton mfl. (2005)

Elve-/flommarksslette noen få meter over havnivå, på tjukke fluviale avsetninger lagt opp av Dunaelva. Rik og meget fuktig skog; grunne søkk med gråordominans, ellers blanding gran, gråor og litt rogn; mye frodig høgstaudeskog. Mye grov og gammel gråor og en hel del død gråor, mens grana er relativt ung. Hardt påvirket skog, som kanskje har vært snaut for en del tiår siden (vanskelig å vurdere, kanskje har det stått igjen en del gråor), men der det siden har etablert seg mye gråor som så har blitt gammel og utviklet store kvaliteter. Skogen er svært humid, og lavfloraen meget frodig, med rike Lobarion-samfunn på løvtrærne inkludert sparsomt med kravstore arter som rund porelav og gullprikklav (eneste rødlisteart). Disse har sikkert etablert seg i området ved nærspredning fra gammelskogen i det tilgrensende reservatet rett på sørsiden (godt eksempel på at boreal regnskog lar seg restaurere gitt at artene finnes i nærheten). Lobarion-samfunn har også begynt å etablere seg på en del av grantrærne, selv om grana er ganske ung. Dette tyder på optimale fuktighetsforhold. Som frodig høyproduktiv boreal regnskog på havnivå, rike lobarionsamfunn, og meget stort utviklingspotensial, samt funn av gullprikklav (sårbar) settes området til verdi A.

9. Storlia Ø

Naturtype: Gammel barskog

Verdi: Lokalt viktig (C)

Kilde: Hofton mfl. (2006)

Trangt vestvendt dalsøkk lunt beliggende under en bratt nordvendt berghammer. Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Dominans av humid småbregne- og (i skrenten på steinete mark) storbregnegranskog, samt en del sumpskog i bunnen. Tung og kompakt granskog, tett skogbilde; sein optimalfase og aldersfase med middels gamle og grove trær og sparsomt med læger. I brattskrenten har rufsete underlag kombinert med kraftig vind fra øst skapt et villniss av en oppløsningsfase, med ferske rotvelter på kryss og tvers. Søkket er fuktig og beskyttet. Artsmangfold: Granskogen preges i høy grad av svært mye Usnea-skjegglav og gubbeskjegg på trærne. En og annen grov selje med Lobarion-samfunn ble også sett. Pga. mørke seint på kvelden ble det ikke tid til å leite etter arter, men det kan være potensial for eks. skorpelav på granstammene. Foreløpig vurderes kvalitetene som ganske moderate. Lokalitetens utforming og artsinventar indikerer at dette er en lokalt viktig lokalitet, dette gir verdi C, lokalt viktig.

10. Ekorndalen SV

Naturtype: Gammel barskog

Verdi: Lokalt viktig (C)

Kilde: Hofton mfl. (2006)

To nordvendte bekkedaler/kløfter som har skjært seg inn i lia, avgrenset mot bratte skrenter i sør og øst. Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Meget fuktig, småbregne-, blåbær- og litt storbregneskog, samt fattig helle-sumpskog. For det meste tung, kompakt og virkesrik granskog; mest ganske homogen sein optimalfase; svakt flersjiktet, lite dødved (ingen kontinuitet) og få gamle trær. Mosaikk med aldersfase, samt i vestvendte skrenter opprevet tresjikt og oppløsningsfase med mye rotvelter, med innslag av gamle trær på rundt 200 år. Artsmangfold: Bredt og sparsomt inngår noe gamle løvtrær (rogn, selje, bjørk, gråor), med ganske frodige Lobarion-samfunn. Også mye skjeggglav på grana. Skogen er meget fuktig, men det ble ikke sett regnskogsarter på trærne (kanskje pga. periodevis tørre fallvinder fra fjellet bak). Granbendellav ble funnet på gran og kystdoggnål på bjørk. Lokaliteten har moderate gammelskogs kvaliteter og ingen funn av rødlistearter. Verdibegrunnelse: Lokalitetens utforming og artsinventar indikerer at dette er en lokalt viktig lokalitet, dette gir verdi C, lokalt viktig.

11. Ekorndalen S

Naturtype: Kystgranskog

Verdi: Viktig (B)

Kilde: Hofton mfl. (2006)

Nordvendt, bratt, langstrakt skrent som stiger opp fra dalbunnen, mellom et fuktig granskogssøkk i bunnen og nakne berg i bakkant. Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Frodig, fuktig høgstaude- og delvis rasmarksskog med mye grov stein i nedre deler; dominert av løvtrær, stor treslagsblanding – bjørk, rogn, litt selje samt spredt en og annen alm. Skogen er gammel, godt sjiktet, god aldersspredning og mange gamle trær, med dimensjoner rundt 30-40 cm på boreale løvtrær og 20-30 cm på alm, samt bra med stående og liggende dødved. Delvis har skogen et åpent preg i rasmarka. Også granskogen i bunnen er ganske gammel. Artsmangfold: Dette er svært fuktig skog, med tjukke mosematter på løvtrærne og meget frodige og artsrike Lobarion-samfunn. Rund porelav, som her opptrer som en regnskogsart og ble sett på et par trær, står her på sin høyestliggende lokalitet nord for Møre. Nøyere leiting ville antakelig avdekket en del skorpelav på stammene (glattbarkssamfunnet på løvtrær), samt kanskje også gullprikklav. Under noe tvil klassifiseres skogen som en litt spesiell variant av boreal regnskog (uten gran). Skogen føres nærmest til "kystgranskog" i Naturtype-systemet, selv om den er nesten uten gran og klassifiseres mye bedre som "boreal regnskog, løvrik utforming" (som dessverre ikke finnes i Naturtypesystemet). Lokaliteten har utvilsomt ganske store kvaliteter, med høyproduktiv løvskog og en rik lavflora med innslag av en sjelden art. Tyrikjuka er funnet i området. Verdibegrunnelse: Lokalitetens utforming og artsinventar indikerer at dette er en viktig lokalitet, dette gir verdi B, viktig.

12. Åerujejælla

Naturtype: Gammel barskog

Verdi: Viktig (B)

Forvaltningsplan for Almdalen – Ekorndalen naturreservat i Namsos og Overhalla kommune

Kilde: Hofton mfl. (2006)

*Lengst inn i Ekorndalen ligger her ei kronglete nordvendt granskogsdalgryte med myr i bunnen, bratte skrånninger på sidene, og i bunnen bekker som delvis har gravd ut markerte daler og kløfter. Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Vegetasjonen varierer mye; storbregne- og småbregneskog er vanligst, med en del høgstaudeskog i skrentene, samt fattig sumpskog og blåbærskog i bunnen. Skogen er ganske gammel plukkhogd naturskog; skogbildet veksler fra (vanligst) kompakt aldersfase til glissen oppløsningsfase (særlig i vestvendte skrenter) der foryngelsen av grana er vanskelig pga. struttende bregne- og høgstaude-enger. Andelen biologisk gammel gran øker innover og oppover, og i skrentene står kraftige trær på rundt 200 år spredt, i større mengde enn andre steder i Ekorndalen. Det er også jevnt over mye død gran, mest rotvelter i skråningene (men dårlig kontinuitet). Innimellom granskogen står en del eldre rogn og spredt selje og bjørk i brukbar mengde, og det er også bra med stående og liggende døde løvtrær. Noen få alm står oppe i skrentene. Artsmangfold: Inneklemte topografi og kompakt skog gir et svært fuktig preg, med mye epifytter på trærne; gubbeskjegg og mye *Usnea* spp. på grana og rike *Lobarion*-samfunn på løvtrærne. *Lobarion*-arter ble så vidt også påvist på gran, men da bare som "drypp" fra nærstående løvtrær. Spesielt fuktig er det oppunder en 10-12 meter høy foss i øvre del, men dessverre er nok ikke vannføringen stabil nok til å skape fosserøyksamfunn på trærne. Selv om regnskogsarter ikke ble påvist (tørre fallvinder fra fjellet i perioder?) er lavfloraen ganske rik og variert. Det ble ikke tid til å leite særlig etter skorpelav, men potensialet vurderes som relativt bra både for glattbarkssamfunnet på løvtrær og gammelgranlavsamfunnet på gran. Interessante innslag som granbendellav og mye gammelgranlav ble funnet. To rødlistearter ble sett; skorpefiltlav på flere rogn, samt skorpepiggsopp på ei rogn. Lokaliteten har ganske store naturverdier, særlig pga. det fuktige preget kombinert med relativt gammel skog. Dette er den eldste skogen i Ekorndalen og det ble funnet to rødlistearter; skorpefiltlav (NT) og skorpepiggsopp (NT). Verdibegrunnelse: Lokalitetens utforming og artsinventar samt funn av to rødlistearter (NT) indikerer at dette er en viktig lokalitet, dette gir verdi B, viktig.*

Kilder:

Direktoratet for naturforvaltning. 1995. *Naturvernområder i Norge 1911 – 1994. Nature Protection Areas in Norway*. DN-rapport 1995-3.

Gaarder, G. 1997. *Inventering av barskog i Midt-Norge i 1996*. Miljøfaglig Utredning Rapport 1997-4: 1-101.

Haugen, I. 1991. *Barskog i Midt-Norge. Utkast til verneplan*. DN-rapport 1991-1: 1-120.

Hofton, T. H. og Framstad, E. (red.), Gaarder, G., Brandrud, T. E., Klepsland, J., Reiso, S., Abel, K., Bendiksen, E., Heggland, A., Sverdrup-Thygeson, A., Svalastog, D., Fjeldstad, H., Hassel, K. og Blindheim, T. 2006. *Naturfaglige registreringer i forbindelse med vern av skog på Statsskog SFs eiendommer. Del 2 Årsrapport for registreringer i Midt-Norge i 2005*. – NINA Rapport 151. 257 s inkl. vedlegg.

Korsmo, H., Angell-Petersen, I., Bergmann, H. H. og Moe, B. 1989. *Verneplan for barskog. Regionrapport for Midt-Norge*. NINA Utredning 6: 1-99.

Lyngstad, A. og Aune, E. I. 2005. *Naturtypekartlegging i Namsos kommune*. NTNU Vitenskapsmuseet Rapport bot. Ser. 2005-5

Vedlegg 4. Miljørettslige prinsipper ved saksbehandling

I følge naturmangfoldloven § 7 skal prinsippene i §§ 8-12 legges til grunn som retningslinjer for offentlige beslutninger. Det vil si at disse prinsippene skal vurderes, og at det skal fremgå i avgjørelsen hvordan de er tatt hensyn til og vektlagt. Nedenfor beskrives de fem prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8-12.

§ 8 Kunnskapsgrunnlaget

Offentlige beslutninger som berører naturmangfoldet skal så langt det er rimelig bygge på vitenskapelig kunnskap om arter, naturtyper, naturens tilstand og effekt av påvirkninger. I hver enkelt dispensasjonssøknad vurderes derfor:

- 1) Hvilke naturverdier finnes på stedet?
- 2) Hva er effekten av det omsøkte tiltaket på disse verdiene?
- 3) Hvor er denne kunnskapen hentet fra (rapporter, generell kunnskap, erfaringer osv.)?

§ 9 Føre-var-prinsippet

Dersom det ikke foreligger tilstrekkelig kunnskap til å kunne si noe om virkningen av det omsøkte tiltaket på naturmiljøet skal føre-var-prinsippet benyttes.

§ 10 Økosystemtilnærming og samlet belastning

Samlet belastning på økosystemet skal vurderes. Under behandlingen av dispensasjonssøknader skal det derfor vurderes hva slags belastning økosystemet har vært utsatt for (i form av tidligere og nåværende tiltak og bruk), hva det trolig vil bli utsatt for i fremtiden, og hva den samlede belastningen på økosystemet vil bli dersom dispensasjonen gis.

§ 11 Kostnader ved miljøforringelse

Den som gjør skade på miljøet skal bære kostnadene. Det kan altså bli satt krav om at tiltakshaver å utbedre skadene tiltaket har medført, eller at tiltakshaver må dekke kostnadene ved å hindre skade på naturmangfoldet.

§ 12 Miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder

Det skal velges de driftsmetoder, teknikker og den lokalisering av tiltaket som gir minst skade på naturen. Det skal derfor alltid vurderes om det finnes alternative lokaliseringer, og om disse gir mindre skade på naturmangfoldet. Det skal også alltid vurderes om det finnes andre teknikker eller driftsmetoder som gir mindre skade.

Vedlegg 5. Bruk av naturmangfoldloven §§ 8-12

Dette vedlegget beskriver hvordan naturmangfoldloven har blitt brukt til å utforme forvaltningsplanen. De sentrale prinsippene i dette arbeidet har vært naturmangfoldloven §§ 8-12, som ifølge § 7 skal legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet.

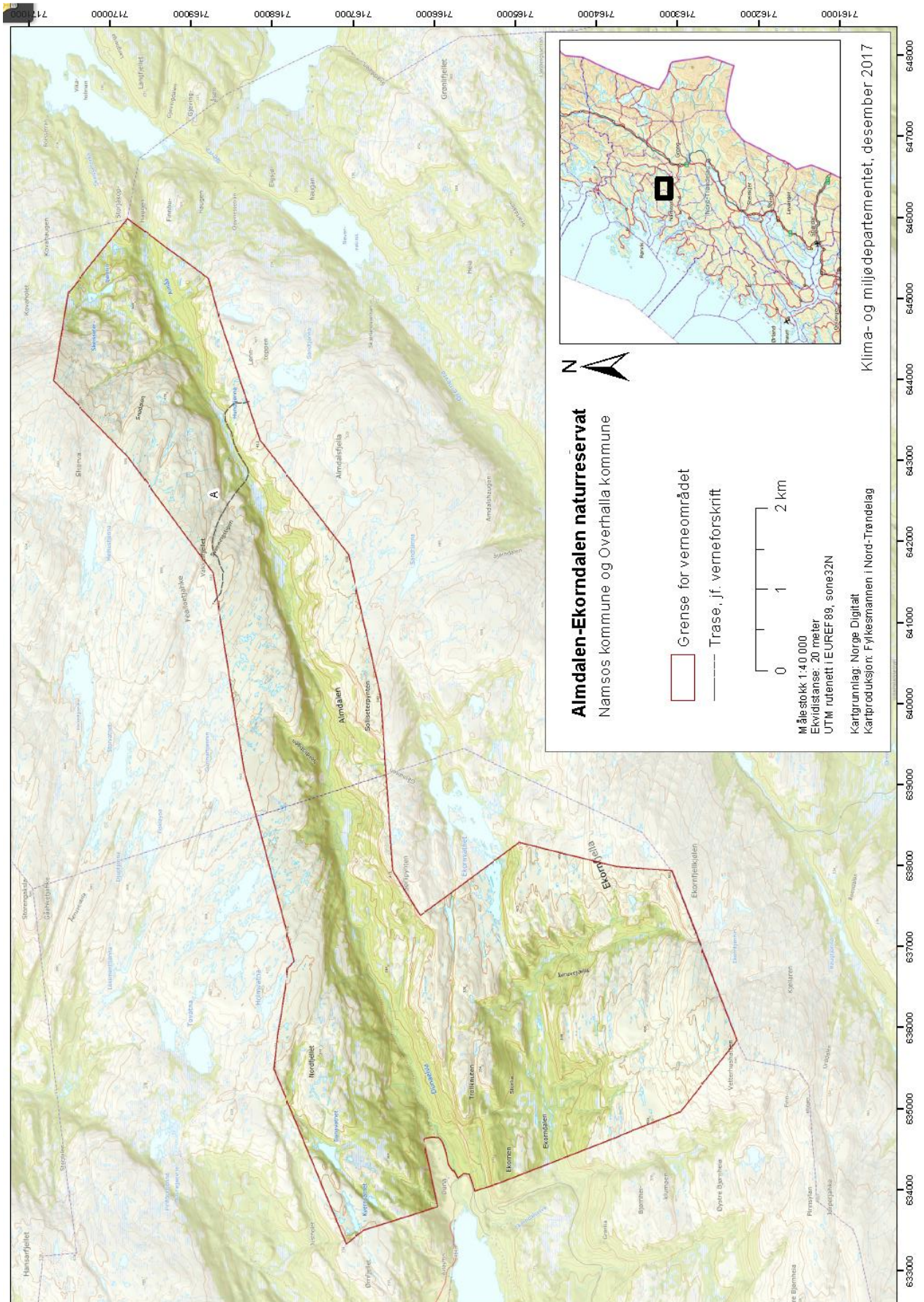
Kunnskapsgrunnlaget i naturmangfoldloven § 8 står sentralt i utformingen av forvaltningsplanen. Under denne paragrafen står det at beslutninger som påvirker naturmangfoldet skal bygge på vitenskapelig kunnskap. Kunnskapsgrunnlaget om naturmangfoldet i Almdalen-Ekorndalen er beskrevet i kapittel 1 og 4. Denne kunnskapen er bakgrunnen for utformingen av forvaltningsutfordringer og overvåkningsplan i kapittel 5.2 og 5.3, samt retningslinjene for brukerinteresser i kapittel 5.4. Basert på de naturfaglige registreringene som har blitt gjort i området har Fylkesmannen vurdert at kunnskapsgrunnlaget om naturmangfoldet i Almdalen-Ekorndalen naturreservat er godt. Førre-var-prinsippet i § 9 har derfor blitt tillagt lite vekt under utformingen av forvaltningsplanen.

Oppsynsplanen i kapittel 5.3 er utarbeidet for å kunne vurdere utviklingen av verneverdiene i naturreservatet. Ved å føre oppsyn med bruken av området parallelt med tilstanden til naturverdiene, vil en kunne gi en vurdering av den samlede belastningen på økosystemet, etter prinsippet i naturmangfoldloven § 10. Dette vil også kunne bli en viktig del av det fremtidige kunnskapsgrunnlaget om økosystemets robusthet, og bør vurderes ved en eventuell revidering av forvaltningsplanen.

Prinsippene i §§ 11 og 12 har blitt lagt til grunn i utformingen av retningslinjer for brukerinteresser i kapittel 5.4. Disse prinsippene går ut på at tiltakshaver skal bære kostnadene ved miljøforringelse (§ 11), og at en skal bruke de teknikker og driftsmetoder som gir minst belastning på naturmangfoldet (§ 12). Retningslinjene i forvaltningsplanen pålegger ikke brukerinteressene direkte ekstra kostnader, men det står blant annet spesifisert at en vil kunne få krav om utbedring, dersom en gjør skade på naturmangfoldet gjennom en annen driftsform enn det som står spesifisert i forvaltningsplanen. Det vil også kunne bli et krav, ved en eventuell dispensasjon fra verneforskriften, om at en bestemt teknikk eller driftsmetode skal benyttes for å gjøre minst mulig skade på naturen.

Prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8-12 legges også til grunn for behandlingen av eventuelle dispensasjonssøknader.

Vedlegg 6. Vernekart for Almdalen-Ekorndalen naturreservat

Figur 7. Vernekart med inntegnet snøscootertrasé (A) til hytte i Salfjella.

Vedlegg 7. Forslag til bevaringsmål med tilstandsvariabler

Forvaltningsutfordring 1: Kystgranskogen skal utvikle seg naturlig og ha en god økologisk tilstand.

Gullprikklav er en sårbar (VU) art og typisk for kystgranskog. Forekomst av gullprikklav betyr at naturtypen er under god økologisk tilstand, og økte forekomster av gullprikklav er derfor satt som et bevaringsmål. Tilstandstrinnene fylles ut når bevaringsmålet er etablert.

Tabell 4. Økt forekomst av gullprikklav er et bevaringsmål i Almdalen-Ekorndalen naturreservat. Satte bevaringsmål, tilstandstrinn og overvåkingsresultat for kystgranskogen vises under.

Bevaringsmål	Tilstandsvariabel	Overvåking		God tilstand		Middels tilstand		Dårlig tilstand		Målenhetsintervall
		Start	Frekvens	Trinn	Målt mengde	Trinn	Målt mengde	Trinn	Målt mengde	
Flere trær med forekomst av gullprikklav (diameter > 1 cm).	Indikatorart	2019	10 år							Antall trær med gullprikklav, av diameter > 1 cm, langs en 2 m bred transekt.

Forvaltningsutfordring 2: Arealet med kystgranskog skal øke i naturreservatet.

Lungenever indikerer fuktig, gammel skog, og forekomst av denne er et tegn på at nyere kulturskog er i ferd med å utvikle seg til kystgranskog. Økt forekomst av lungenever i utkant av områder med kystgranskog er derfor satt som et bevaringsmål. Tilstandstrinnene fylles ut når bevaringsmålet er etablert.

Bevaringsmål	Tilstandsvariabel	Overvåking		God tilstand		Middels tilstand		Dårlig tilstand		Målenhetsintervall
		Start	Frekvens	Trinn	Målt mengde	Trinn	Målt mengde	Trinn	Målt mengde	
Flere trær med forekomst av lungenever i utkant av kartlagte områder med kystgranskog.	Indikatorart	2019	10 år							Antall trær med lungenever langs en 2 m bred transekt.

FYLKESMANNEN I TRØNDELAG

Statens hus, Strandveien 38, Pb 2600, 7734 Steinkjer | fmtlpost@fylkesmannen.no | www.fylkesmannen.no/trondelag